

13. Magyar Ökológus Kongresszus

ELŐADÁSOK ÉS POSZTEREK ÖSSZEFOGLALÓI

Szerkesztették:
Lőrinczi Gábor, Tölgyesi Csaba

2024. augusztus 21-23.
Szeged

Szekció előadások, 2024. augusztus 22. csütörtök 11:00 – 12:35

Szent-Györgyi Albert terem (I. em.)		Ferenczy Lajos terem (I. em.)	
Urbánökológia Elnök: Korányi Dávid		Viselkedésökológia Elnök: Maák István	
11:00-11:15	Süle Gabriella: Beporzókat segítő beavatkozások első lépései magyarországi városi területeken – pozitív eredmények, kihívások és ajánlások		Czikkelyné Ágh Nóra: Bátorság és ami mögötte van – széncinegék emberrel szembeni kockázatvállaló viselkedésének vizsgálata hagyományos genetikai és epigenetikai módszerekkel
11:15-11:30	Skribanek Anna: Inváziós növényfajok fényszennyezés érzékenysége		Preiszner Bálint: Az amurgébek inváziója nem befolyásolja a lápi pócok merészségét
11:30-11:45	Valkó Orsolya: Természet a városi kertekben: országos felmérés a kerttulajdonosok természetbarát gyakorlatokhoz való hozzáállásáról		Kovács Bálint: Agonisztikus és affliatív viselkedési mintázatok modellezése kapcsolathálózati megközelítéssel vadon élő széncinegéknel (<i>Parus major</i>)
11:45-12:00	Godó Laura: Vadvirágos Kertem – Projekt a városi biodiverzitás támogatására: Mi tesz vonzóvá egy vadvirágot?		Bán Kata Anna: Mennyiségi diszkrimináció vizsgálata mesterséges környezetben élő karmosmájmoknál (<i>Callitrichinae</i>)
12:00-12:15	Rigó Attila: Növényi diverzitás Budapesten		Pécsy Fanni: Szociálpazsiták elleni agresszivitás szezonális dinamikája egy rabszolga hangyafajnál
12:15-12:30	Seress Gábor: Városi madarak rádió-telemetriás nyomkövetése – az őshonos növényzet fontossága		Bakó Gábor: A kameracsapdás viselkedéskutatás korlátai
12:30-12:35	Magyar Botond: Vetett virágsávok hatása a városi beporzó faunára (VILLÁMELŐADÁS)		Ratkai Bonita: Szociális rovarok egyedi és kolónia szintű védekezése közötti kapcsolat különböző mértékű patogén kockázatokkal szemben (VILLÁMELŐADÁS)

Mennyiségi diszkrimináció vizsgálata mesterséges környezetben élő karmosmajmoknál (Callitrichinae)

Bán Kata Anna^{1*}, Cseh Fruzsina², Frei Kata^{1,3}, Lőrincz Ádám^{1,4}, Pécsy Fanni¹,
Maák István Elek^{1,5}

¹*Szegedi Tudományegyetem, Ökológiai Tanszék, Szeged*

²*Szegedi Vadaspark, Szeged*

³*Szegedi Tudományegyetem, Környezettudományi Doktori Iskola, Szeged*

⁴*Szegedi Tudományegyetem, Biológia Doktori Iskola, Szeged*

⁵*Állattani Múzeum és Intézet, Lengyel Tudományos Akadémia, Varsó*

*Előadó szerző: baankataa@gmail.com

Munkám során a karmosmajmok (Callitrichinae) numerikus kompetenciáját vizsgáltam spontán választáson alapuló mennyiségi diszkrimináció módszerével. A numerikus kompetenciát sokáig az ember kiváltságának tartották, azonban ma már tudjuk, hogy számos állatfaj is rendelkezik ezen képességgel, és használata olyan természetes szituációkban lehet előnyös, mint például a forrásfelkutatás, a navigáció, a vadászat vagy a szociális interakciók. A vizsgált egyedeket ötféle mennyiség-kombinációval (1-2, 1-4, 3-4, 6-8, 6-12) és kombinációként 10 ismétléssel teszteltem kis és nagy arányok (25%, 50%, 75%), illetve mennyiségek (négyenél kisebb vagy nagyobb értékek) felhasználásával. A különböző mennyiség-párok szimultán bemutatása után az egyedek döntést hozhattak, hogy a kevesebb vagy a több táplálékot (szőlődarabot) választják.

A vizsgált egyedek sikeresen döntöttek a nagyobb mennyiség javára, ha 1-2, 1-4, valamint 6-12 kombinációk közül választhattak. Ezzel szemben a 3-4, illetve a 6-8 kombinációk esetében kevésbé voltak hatékonyak. Az eredmények alapján elmondható, hogy a teljesítmény nem a mennyiségek közötti abszolút különbségektől, hanem azok arányától függött, valamint a négyenél kisebb mennyiségeket könnyebben el tudták különíteni, mint a négyenél nagyobbakat. A döntés meghozásához szükséges időtartam nem függött a mennyiség-kombinációktól, de azt jelentősen befolyásolta az egyedek neme, kora, illetve faja is. Ebből következhet, hogy a numerikus kompetencia jellegzetességeit a kognitív képességeken felül egyéb jellegek, akár személyiségbeli különbségek is befolyásolhatják.

Kutatásom a főemlősök egy kevésbé vizsgált csoportjának tanulmányozásán keresztül bővíti az állatok numerikus képességeivel kapcsolatos ismereteinket, és új kérdéseket vet fel ezen kognitív funkciók, valamint a szociális környezet és az egyedi jellegek (pl. személyiség) viszonyával kapcsolatban.